

ÁŠŠEČILGEHUS | SAKSFRAMLEGG

čoahkkin møte	: riikkačoahkkin/landsmøte 2018
beaivi ja báiki tid og sted	: Guovdageaidnu, 30.11.–1.12.
áššenummar saksnummer	: 2018/2.2
áššemeannudeaddji saksbehandler	: riikkastivrra/landsstyret

2018/2.2 KONSTITUEREN

Dohkkehit riikkačoahkkima čoahkkinortnega

1 Fápmudusat

Báikkálaš servviid čálalaš fápmudusat sáttuolbmuid hárrái galgá báikkálaš searvi jodiheaddji leat čállán vuollái, dahje eará geas lea dakkár válđi. Riikkačoahkkin dohkkeha fápmudusaid nu go dárkkistanlávdegotti lea árvalan, ovdal riikkačoahkkima šiehtadallamat álget. Báikkálaš searvit dahje sáttagottit sáhttet evttohit molsut sáttuolbmuid. Riikkačoahkkin sáhtta dievaslaš eanetloguin dohkkehit njálmmálaš ja čálalaš fápmudusaid maidđái maŋŋá go riikkačoahkkin lea álgán. Čoahkkinjodiheaddjit galget fievrridit ja ođasmahttit listtu mii čájeha makkár sáttuolbmot leat čoahkkimis áiggis áigái.

2 Čoahkkinvejolašvuohta ja –geatnegasvuohta

Báikkálaš servviid välljejuvvon áirasiin, riikkastivrras, nuoraidlávdegotti lahtuin, SOL-stivrra lahtuin ja NSR sámediggeáirasiin lea sihke riikkačoahkkima čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta. Lea geatnegasvuohta leat čoahkkinlanjain go riikkačoahkkin álgá ja go jienasteamat čađahuvvojit. Válgalávdegottis, man riikkačoahkkin lea välljen, lea čoahkkinvejolašvuohta- ja geatnegasvuohta, muhto lávdegoddi mearrida ieš gii ovddasta lávdegotti riikkačoahkkimis. Jos guoskevaš olmmoš lea dieđihuvvon, muhto dattege ii boađe, iige orgána, sáttagoddi dahje báikkálaš searvi leat dieđihan ahte ii boađe, de galgá riikkastivra čálalačat dieđihit viibama dan báikkálaš searvai/orgánii masa olmmoš gullá ja mihttet/čálistit dan riikkačoahkkinprotokollii. Jos olmmoš orru ja muđui lea riikkačoahkkinbáikkis, muhto ii searvva čoahkkimiidda, iige leat dieđihan gustojeaddji viibansiva, de riikkačoahkkin sáhtta gáibidit ahte olmmoš buhtada mátkke- ja orrungoluid ja/dahje gáibidit buhtadusa báikkálaš searvis/orgánas masa guoskevaš olmmoš gullá.

3 Cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta

Báikkálaš servviid sáttuolbmuid lea cealkin-, evttohan- ja jienastanvuoigatvuohta buot áššiin. Njuolgamiellahtuin lea cealkinvuoigatvuohta riikkačoahkkimis. NSR riikkastivrra lahtuin, nuoraidlávdegottis, SOL stivrras ja NSR sámediggejoavkkus lea cealkin- ja evttohanvuoigatvuohta buot áššiin, muhto ii leat jienastanvuoigatvuohta. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet ávžžuhit buot dáid orgánaid lahtuid oktiiheivehit cealkámušaidis vai eai šatta badjelmeare olu ságastallit. Vuoigatvuođat gustojit dalle go olmmoš ieš lea riikkačoahkkinlanjain. Čoahkkinjodiheaddjit sáhttet, ovttasráđiid riikkačoahkkimiin, luoitit earáid maid sárdnestullui.

4 Giella

Sáhhtá atnit sihke sámegeiela ja dárogeiela riikkačoahkkinišiehtadallamiin. Dulkojuvvo gaskal davvisámegeiela ja dárogeiela. Riikkačoahkkima dokumeanttat galget millosepmosit leat sihke sámegeilli ja dárogeilli.

5 Riikkačoahkkima rahpan ja konstituieren

Riikkastivra jođiha riikkačoahkkima dassázii go čoahkkindoaimmaheaddjit leat välljejuvvon. Riikkačoahkkima álggus galgá riikkačoahkkini dohkkehit áššelisttu man riikkastivra lea evttohan. Riikkačoahkkini sáhhtá § 6.4 olis dábálaš eanetloguin mearridit meannudit eambo áššiid. Buot riikkačoahkkindokumeanttat galget leat gávdnamis www.nsr.no:s. Riikkačoahkkini galgá dohkkehit báikkálaš servviid fápmudusaid dárkkistanlávdegotti árvalusa vuodul. Jus dárkkistanlávdegoddi ii sáhte árvalit, de lea riikkastivra guhte dahká dárkkistanlávdegotti doaimma. Riikkačoahkkini galgá njuolggadusaid § 6.4 olis välljet njeallje čoahkkinijođiheaddji, njeallje čoahkkiničállit ja guoktása geat galgaba čállit vuollái protokolla. Riikkastivra galgá evttohit dáid olbmuid riikkačoahkkima álggus, ja sáttalbmot sáhhtet maid ieža buktit evttohusaid. Sii välljejuvvojit dievaslaš eanetloguin. Välljen sáhhtá dáhpáhuvvat giehtaspeažžumiin. Välljejuvvon čoahkkinijođiheaddjit ja -čállit sáhhtet juogadit barggu beivviid dahje áššiid mielde. Galget maid välljejuvvot njeallje olbmo geat lohket jienaid jienastemiin ja vággain. Jos okta dahje mánga lohki ieža lea evttohassan, de son guođđá lohkanbarggu ja välljejuvvo ođđa lohki/ođđa lohkit.

6 Redakšuvdnalávdegotti ja eará lávdegottiid välljen

Riikkačoahkkini sáhhtá mearridit välljet redakšuvdnalávdegotti ja vejolaččat eará riikkačoahkkiniávdegottiid mat galget ráhkkanahhti sierranas áššiid ja buktit mearrádusevttohusaid riikkačoahkkimii. Riikkačoahkkini mearrida redakšuvdnalávdegotti lahtuid logu ja oktiibidjama dábálaš eanetloguin, go riikkastivra ja sáttagottit leat buktán evttohusaid. Unnimusat okta lahttu galgá leat riikkastivrras ja unnimusat okta galgá leat NSR sámediggejoavkkus, ja buoremusat vel parlamentáralaš jođihangottis. Riikkačoahkkini vällje jođiheaddji ja nubbinjođiheaddji.

7 Beavdegirji

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin čállojuvvo beavdegirji. Beavdegirji galgá leat čálalaš mearrádusprotokolla, mas boahtá ovdan loahpalaš mearrádus ja galle jiena oaččui. Njálmmálaš šiehtadallamiid ii galgga čállit beavdegirjái. Riikkačoahkkima čoahkkiničállit galget čállit dahje dohkkehit beavdegirjii oktilassii. NSR čállingotti jođiheaddjis lea ovddavástádus sihkarastit ahte riikkačoahkkini beavdegirji čállojuvvo buori vuogi mielde, ovdamearkka dihte ahte addá hálddahušlaš doarjaga čoahkkindoaimmaheddjiide. Vuolláičállit geaid riikkačoahkkini lea välljen galgaba vuolláičállit čoahkkini beavdegirji riikkačoahkkima mañimus beavvi. Čállingotti jođiheaddji galgá čábbát čállit riikkačoahkkini beavdegirjii nu fargga go vejolaš mañjá riikkačoahkkima. Čállingotti jođiheaddji jorgalahtá sámegeilli/dárogeilli ja sádde beavdegirjii vuolláičállit loahpalaš dohkeheapmái. Jos beavdegirjevuolláičállit eaba leat vuostálastán 10 beavvi siste, de sáhhtá beavdegirjii bidjat NSR neahtasiidduide. Jos vuostálastin boahtá, de galgá čállingotti jođiheaddji almmá ájahallama haga divvut cuiggoduvvon meattáhusa ja sáddet ođđa veršuvnna dohkeheapmái. Riikkačoahkkini beavdegirji galgá sáddet báikkálaš servviide ja NSR orgánaide almmá dárbbasmeahttun ájahallama haga. Beavdegirji sáhhtá sáddejuvvot digitála hámis báikkálaš servviid e-poastačujuhusaide. Beavdegirji lea almmolaš, ja almmuhuvvo neahttabáikái www.nsr.no.

8 Ságastallanáigi, replihkat ja eará

Riikkačoahkkima šiehtadallamiin galgá geavahit sárdnestuolu. Sáttuolbmot ja earát galget čájehit iežaset nummarlihpu go sihtet sátnesaji. Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet mearridit vuosttaš ja manjit sáhkavuoruid ságastallanáiggi. Dábálemosit leat ságastallanáiggit 5 (vihtta) minuhta ja 2 (guokte) minuhta, muhto dat sáhtta rievdat go čoahkkinjođiheaddjit nu muitalit. Go lea sáhka stuora ja viiddis ságastallamiin, de sáhtta addit guhkes ságastallanáiggi. Lea vejolaš vuorrosáni (replikk) sihtat. Vuorrosáni galgá sihtat manemus ságastalli sárdnái, ii ge ábut leat guhkit go ovttá minuhta. Ságastalli galgá beassat vástidit. Vástáduš ii ábut leat guhkit go minuhta. Go sihtá vuorrosáni de galgá čájehit nummarlihpu ja vuorrosátnemearkka (geiget guokte suorpmá) Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet ráddjet ságastalliid logu ja dakko bokte loahpahit ságastallama. Ferte dieđihit ahte viissis áiggi siste ferte sihtat sáni, jos áiggoš sátnesaji. Sáhtta maid ráddjet vuorrosániid logu. Sii geat sihtet ságastallat áššelisttu, čoahkkinortnega dahje jienastanortnega birra galget beassat sárdnestullui beroškeahttá sárdnidanlisttus go sii čájehit "Time Out"-mearkka sátnesaji bivddedettiin. Jos sárdnideaddji sárdnidišgoahttá eará áššiid birra, de čoahkkinjođiheaddji galgá dearpalit beavdá. Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet gielddit olbmuid boahtimis sárdnestullui jos sii leat gárremin dahje eará láhkái eai sáhte fuolahit doaimmaset.

9 Áššemeannudeami birra

Áššiid, mat eai leat áššelisttus, sáhtta meannudit dušše dalle go riikkačoahkkin ieš dan mearrida dábálaš eanetloguin. Riikkačoahkkin sáhtta rievdadit NSR njuolggadusaid dušše dalle go lea 2/3 eanetlohku. Listobarggu njuolggadusaid sáhtta mearridit dievaslaš eanetloguin. Buot mearrádusevttohusaid galgá addit čálalaččat čoahkkinjođiheddjiide. Čálalaš evttohusaid galgá nummarastit buot áiggiid ja daid alde galgá jienastuvvot go ságastallamiiguin lea geargan. Čoahkkinjođiheaddjit mearridit mo áššit galget mearriduvvot ja makkár ortnetvuoru mielde galgá jienastit evttohusaid. Riikkačoahkkin sáhtta buktit oaiviliid jienasteami ortnetvuoru birra ja eará. Čoahkkinjođiheaddjit galget dan fal vuhtii váldit, jos sáttuolbmot vuostálastet meannudanvuogi. Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet evttohit sáddet ášši riikkastivrii jos duohtagiedahallan ii oro leamen ávkkálaš. Riikkačoahkkin mearrida sáddet áššiid riikkastivrii dábálaš eanetloguin.

10 Riikkačoahkkincealkámušat (resolušuvnnat)

Resolušuvdnaevttohusat ovdanbuktojuvvot riikkačoahkkima vuosttaš beaivvi. Sáttagoddi/báikkálaš searvvit galget leat giedahallan evttohusaid ja sáttagotti jođiheaddji dahje báikkálaš searvvi stivrra ovddasteaddji galgá leat čállán vuollái evttohusa. Evttohusat mat eai leat vuolláičállojuvvon sáhttet hilgojuvvot. Evttohusaid galgá buktit čálalaččat, sámegillii dahje dárogillii. Digitála veršuvdna galgá addojuvvot čoahkkinjođiheddjiide oktan čálalaš veršuvnnain. Evttohusas galgá čuožžut evttoheaddji namma, evttohuuvvon teaksta ja galgá leat eanemustá guokte siiddu guhku. Redakšuvdnalávdegoddi nammaduvvo riikkačoahkkima vuosttaš beaivvi ja oažžu čoahkkinjođiheddjiin buot evttohusaid mat leat boahán. Evttohusat nummarastujuvvot buot áiggiid. Redakšuvdnalávdegoddi galgá nu johtilit go vejolaš bidjat evttohusaid sáttuolbmuid ovdii guktot gielaide. Redakšuvdnalávdegoddi galgá čálalaččat evttohit riikkačoahkkimii mo cealkámuševttohusat galget meannuduvvot, manjimustá guokte diimmu ovdal go ášši galgá meannuduvvot čoahkkinplána mielde. Lávdegoddi sáhtta árvalit sáddet cealkámuševttohusaid riikkastivrii, hilgut dahje meannudit. Redakšuvdnalávdegoddi mearrida ieš guhtemuš lávdegoddelahttu bidjá lávdegotti evttohusa riikkačoahkkima ovdan. Riikkačoahkkin mearrida cealkámušaid dábálaš eanetloguin.

11 Válgalávdegotti bargu

Diimmá jahkečoahkkin válljii válgalávdegotti mas leat jođiheaddji ja guokte lahtu. Válgalávdegoddi galgá evttohit olbmuid buot válggaide madda lea gohččojuvvon evttohit olbmuid, earret presideantaevttohasa. Riikkastivra nammada presideantaevttohasa válgajagis. Válgalávdegoddi galgá manjumustá beaivvi ovdal go válga galgá čađahuvvot, ovdal čoahkkinbeaivi lea nohkan, mitalit iežas mearrádusevttohusa. Evttohusas galget leat dieđut das geat leat lávdegottis, man guhká sii leat bargan, lea go evttohus ovttajienalaš, ja unnitloguevttohus jos dakkár lea. Válgalávdegoddi ii dárbbáš čálalaččat ákkastallat iežas evttohusaid, muhto sáhtta searvat ságastallamiidda go riikkačoahkkin lea šiehtadallamin. Go válggat álget, de galgá válgalávdegoddi buktit ovdan ja čilget evttohusaid riikkačoahkkima sárdnestuolus. Šiehtadaladettiin sáhtta válgalávdegoddi buktit ja ovddidit ođđa olbmuid, jos lávdegotti eanetlohku dasa miehtá. Lávdegoddi sáhtta čađahit njálmmálaš šiehtadallamiid áiggis áigái, ii ge dárbbáš čállit beavdegirjji. Lea jođiheaddji ovddasvástádus bearráigeahččat ahte eanetlohku doarju evttohusaid. Lávdegotti unnitlohku sáhtta buktit ovdan iežas oainnu riikkačoahkkima sárdnestuolus. Presideantaevttohasa nammadeamis galgá son, gean riikkastivra fápmuda, buktit ovdan NSR presideantaevttohasa. Jos ležžet unnitloguevttohusat, de galgá daid maid buktit ovdan. Válggaid galgá čađahit NSR njuolggadusaid § 17 olis.

12 Jienastannjuolggadusat

Jienasteapmi galgá dáhpáhuvvat NSR § 17 olis. Mearrádusat dáhpáhuvvet eanas háviid dábálaš eanetloguin, muhto válggaid oktavuodas galgá geavahit dievaslaš eanetlogu. Dábálaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli jienain. Sin jienat, geat eai jienas, eai rehkenastojuvvo mielde go jienaid lohká. Dievaslaš eanetlohku lea go leat eambo go bealli daid jienain, geain lea jienastanvuogatvuoha. Sin jienat, geat eai jienas, rehkenastojuvvojit dego livčče jienastan vuostá. Kvalifiserejuvnon eanetlohku lea go leat eambo go 2/3 jienastuvvon jienat. Sin jienat, geat eai jienas, eai rehkenastojuvvo go jienaid lohká. Jos válljedettiin leat eambo go guokte evttohasa, iige oktage oaččo dievaslaš eanetlogu vuosttaš jienasteamis, de searvaba soai geat oaččuiga eanemus jiena nuppi jienasteapmái. Nubbi jienasteapmi galgá leat čálalaččat, ja mearriduvvo dábálaš eanetloguin. Jos ain leat seammá ollu jienat, de galgá vuorbádit. Válljejuvnon lohkkiin lea ovddasvástádus lohkat govttolaš ja buori vuogi mielde jienastemiin ja válggain ja mitalit lohkanbohtosiid čoahkkinjođiheddjiide ja -čállide. Jos válljenbohtosat leat daddjon ja áibbas čielgasat, de sáhttet čoahkkinjođiheaddjit ieža lohkat. Jienasteapmi dáhpáhuvvá eanas háviid dakko bokte ahte jietnamearkkaid čájeha. Jienasteami sáhtat čađahit čuorvuma bokte jos čoahkkinjođiheaddjit nu evttohit. Čoahkkinjođiheaddjit dahje riikkačoahkkima sáttalbmot sáhttet evttohit čálalaš jienasteami. Čálalaš jienasteapmi galgá čađahuvvot jos sáttalmmoš dan gáibida. Válggain galget čoahkkinlanja uvssat leat gitta, vai čoahkkinjođiheaddjit ja lohkit sáhttet diehtit galle jienastanvuogadis olbmo leat sajis. Dan áiggis diehtelasat eai dárbbáš sii gal, geain ii leat jienastanvuogatvuoha, guođdit čoahkkinlanja.

13 Čoahkkinortnega spiehkastat

Čoahkkinjođiheaddjit sáhttet, ovttasráđiid riikkačoahkkimiin, spiehkastit čoahkkinplánas dahje čoahkkinortnegis.

MEARRÁDUS EVTTOHUS | FORSLAG TIL VEDTAK:

Legges fram for landsmøtet uten forslag til vedtak.
